

Punten scoren op duurzaamheid

Tekst en foto's: Wilma Wolters

Duurzaamheid. De laatste tijd hoor je dit woord ook in de wandelgangen van de geitensector.

Want ja, het duurzaamheidsplan is er. En ja, in 2018 kunnen geitenhouders al beloond worden als zij punten behalen op de verschillende onderdelen in het plan. Dit jaar kunnen er punten gehaald worden door een inspanningsbeloning, vanaf volgend jaar worden er punten uitgedeeld op basis van prestatie binnen het programma. Maar nee, hoe die beloningen er precies uitzien, is nog niet geheel bekend en zal per zuivelonderneming verschillen.

Het Duurzaamheidsplan kent zeven onderdelen waarop punten te behalen zijn: energie(scan), actieve bijdrage aan sector-pr, levensduur, antibiotica, dierenwelzijnsmonitor, zoönosekeurmerk en bokjes. Een van de uitgangspunten bij het uiteindelijk kiezen voor deze onderdelen was dat ze geld moeten kunnen opleveren op het boerenbedrijf. Programmaleider Karin van der Toorn: "Alles is zo ingezet dat er iets te verdienen is. Ook gaat het niet allemaal om 'nieuwe' initiatieven. Veel geitenhouders werken al jaren aan een duurzame bedrijfsvoering. Zo wordt, in de welzijnsmonitor, ook duurmelken beloond, of het houden van geiten op stro." Verder is het zo dat niet per se op alle onderdelen punten behaald hoeven te worden, maar dat er voor ieder wat wils is. (Dit geldt tenzij zuivelondernemingen dat anders gaan stellen in hun beloningsstrategie.)

2018 wordt het jaar om te winnen, zowel voor geitenhouders als de zuivelondernemingen. In 2019 gaat het dan 'echt' van start en zullen zuivelondernemingen in beeld hebben hoe zij de prestaties van de geitenhouders gaan belonen. "Dit kan per onderneming verschillen", aldus Van der Toorn, "het kan een

< Klimmen, schuilen en knabbelen is ook te combineren in één toestel.

financiële beloning worden maar het zou ook een cadeau kunnen zijn."

Gezamenlijk

"De sector heeft dit duurzaamheidsplan nodig om toekomstbestendig te zijn", zegt Van der Toorn. "Met dit plan krijgen we goodwill bij het ministerie, en zuivelondernemingen hebben er een betere onderhandelingspositie mee richting hun afnemers." De programmaleider is heel content met het pr-plan voor de zuivel dat voor de zomer gelanceerd wordt. "Uit enquêtes onder zowel geitenhouders als consumenten bleek dat er te weinig transparantie is, te weinig bekendheid over geitenzuivelproducten. Het pr-plan omvat onder andere een website, Facebookpagina, een promotiepakket dat geitenhouders kunnen gebruiken tijdens open dagen en gezamenlijke activiteiten. De hele keten pakt dit gezamenlijk aan. Geitenhouders die hiervoor input aanleveren, krijgen daarvoor punten."

Ook de welzijnsmonitor stemt haar gepast trots. "Daar zitten heel concrete dingen in. Je kunt bijvoorbeeld punten krijgen voor duurmelken, maar ook voor klimtoestellen of als je aan hittestresspreventie doet. Het mooie is dat de eisen uit de Maatlat Duurzame Veehouderij de basis vormen en dat zelfs de Dierenbescherming mee heeft gedacht en de werkgroep van geitenhouders en zuivelondernemingen de monitor verder hebben opgezet." Op de welzijnsmonitor zijn veel punten te behalen, omdat het als belangrijk wordt gezien.

Controle

Veel punten worden automatisch toegekend aan de geitenhouder. De punten die een geitenhouder behaalt, worden op verschillende niveaus gecontroleerd. Van der Toorn: "De fysieke onderdelen, zoals de aanwezigheid van klimtoestellen, kan door Qlip bij de Kwaliteit-controle worden meegenomen. Kengetallen ten aanzien van levensduur en bokjes berekent Elda. Voor de controle op de energiescan kan een energieafrekening geüpload worden, voor punten op het onderdeel pr kan een geitenhouder de link naar zijn Facebookpagina doorgeven."

Tegen het eind van het eerste kwartaal van 2018 zou de software klaar moeten zijn. Dan is er dus een programma gebouwd waarin de punten te vinden zijn die een geitenhouder heeft behaald. De geitenhouder kan via Z-net of Agrolink deze punten inzien en ook kan hij hier straks de energiescan en de welzijnsmonitor invoeren, of het zoönosekeurmerk uploaden. "Het gaat hier wel om een dyna-

Er zijn (nog) weinig geitenhouders die er ervaring mee hebben: een schuurwand in de stal voor de geiten.

misch systeem", licht Van der Toorn toe, "dusonderdelen hoeven niet voor eeuwig in het duurzaamheidsplan te blijven staan en er kunnen ook nieuwe issues bij komen." In de komende nummers van Geitenhouderij zullen de onderdelen uit het duurzaamheids-

leuk vindt, we mogen hierin nog wel creatief zijn." Op het thuisbedrijf heeft Meekma hooiruiven en stalventilatoren bij de melkgeiten en bij de lammeren een bal als spelmateriaal. "Daarbij zou ik nog wel klimmogelijkheden willen proberen, of iets met een ketting aan

'Duurzaamheidsplan voor toekomst sector'

plan op een praktische manier besproken worden. In dit artikel wordt ingegaan op het onderdeel diergezondheid en dierenwelzijn, specifiek de dierenwelzijnsmonitor.

Dierenwelzijnsmonitor

Geitenhouders kunnen in de dierenwelzijnsmonitor invullen hoe de dierbezetting is in de melkgeitenstal, of er een uitloop is of niet, het percentage duurmelkers, of er klimtoestellen, schuurwanden, knabbelmogelijkheden of spelmateriaal aanwezig is, of zij maatregelen ter voorkoming van hittestress nemen, of er een aparte ruimte is voor zieke dieren, waar licht en water aanwezig zijn en of er een noodstroomvoorziening is. Antsje Meekma zit in de werkgroep dierenwelzijnsmonitor. "De gemiddelde geit in Nederland heeft het goed, en ik zie deze monitor als een stapje extra. We hebben geprobeerd om het laagdrempelig te houden, zodat iedereen er iets uit kan halen. Bovendien moet nog een beetje uitgevonden worden wat de geit

het plafond hangen, zodat het constant beweegt. En bij de geiten wil ik ook nog wel eens iets met een uitloop doen. Niet omdat de geiten niet zonder zouden kunnen, maar omdat het leuk is en uitstraling heeft. Ik moet daar nog wat op verzinnen, want op dit moment is een uitloop op ons bedrijf niet gemakkelijk te realiseren." De thema's in het duurzaamheidsplan zouden geld moeten kunnen opleveren op het boerenbedrijf. Van duurmelken en hittestress voorkomen is bewezen dat het rendement oplevert, maar Meekma ziet nog niet helemaal voor zich hoe schuurwanden, klimapparaten en dergelijke voor meer inkomen zouden zorgen. "Ik wil wel graag meer vermaak en welzijn aan de dieren geven, maar zou daar ook graag iets voor terug willen krijgen. Ik hoop heel erg dat hier een soort van sterrenstelsel uit komt. Dat je meer voor je melk krijgt als je veel aan welzijn en duurzaamheid doet." 🐐